

ПОРЯДОК

скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації

Загальні положення

1. Цей Порядок регулює процедуру скасування закладом вищої освіти рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації у разі виявлення порушення здобувачем вищої освіти норм академічної доброчесності на підставі частини другої статті 6 Закону України «Про вищу освіту» з урахуванням статті 42 Закону України «Про освіту».

2. Терміни, що використовуються у цьому Порядку, вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту».

3. Під дію Порядку потрапляють рішення про присудження ступенів вищої освіти «молодший бакалавр», «бакалавр» і «магістр» та присвоєння відповідних кваліфікацій, прийняті закладами вищої (фахової передвищої) освіти (науковими установами) незалежно від їхнього підпорядкування та форми власності (далі – заклад освіти).

4. Встановлення порушення академічної доброчесності базується на таких основних принципах:

– усвідомлення важливості академічної доброчесності та власної відповідальності за її дотримання всіма особами, залученими до розгляду справи;

– нульова толерантність до проявів академічної недоброчесності;

– дотримання норм законодавства та внутрішніх нормативних документів закладу освіти, справедливості та об'єктивності;

– правова визначеність, відкритість і прозорість правил і процедур виявлення порушень норм академічної доброчесності та встановлення академічної відповідальності.

5. Скасування закладом освіти рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації у разі виявлення порушення здобувачем вищої освіти норм академічної доброчесності здійснюється на підставі частини другої статті 6 Закону України «Про вищу освіту» з урахуванням статті 42 Закону України «Про освіту» у випадках виявлення у кваліфікаційній роботі (публікаціях за період навчання для здобуття відповідного ступеню вищої освіти) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, встановлення факту списування, фальсифікації або впливу у будь-якій формі на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання на Єдиному державному

кваліфікаційному іспиті або іншому атестаційному іспиті, що передбачений освітньою програмою.

6. Права особи, щодо якої порушено питання про скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, визначаються законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», політикою забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності (кодексом академічної доброчесності) закладу освіти.

7. Скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації у разі виявлення фактів порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності здійснюється закладом освіти, який присудив відповідний ступінь вищої освіти, або його правонаступником (за наявності) на основі виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності.

8. Заклади освіти зобов'язані вживати заходів щодо запобігання та виявлення фактів порушень норм академічної доброчесності здобувачами, допущених при здобутті вищої освіти, зокрема під час виконання і захисту ними кваліфікаційних робіт, складання Єдиного державного кваліфікаційного або атестаційних іспитів, та мати внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти, у тому числі затверджену політику забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу норм академічної доброчесності (кодекс академічної доброчесності)¹ та порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності, який зокрема може бути складовою кодексу академічної доброчесності.

Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності затверджується вченою радою закладу вищої освіти або наукової установи (педагогічною радою закладу фахової передвищої освіти) як уповноваженим колегіальним органом управління закладу².

Затверджений закладом освіти порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності має містити зокрема:

- порядок утворення та роботи органу, який здійснює перевірку звинувачень у порушенні академічної доброчесності;
- процедуру та терміни вивчення й експертизи кваліфікаційних робіт (публікацій) здобувачів вищої освіти, а також звинувачень у порушенні академічної доброчесності;
- кваліфікаційні вимоги до експертів;
- порядок прийняття рішення про скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації у разі виявлення фактів порушень та орган, уповноважений приймати таке рішення;

¹ Пункти 1 та 2 частина третьої статті 32 Закону України «Про вищу освіту»

² Згідно із Законом України «Про освіту» (стаття 42 Закону України «Про освіту»)

– порядок реалізації кожною особою, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, передбачених законом прав.

Процедура розгляду справи про порушення особою академічної доброчесності

9. Заклад освіти ініціює процедуру виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності щодо осіб, яким цим закладом присуджено ступінь вищої освіти та відповідну кваліфікацію, за власною ініціативою, на підставі повідомлення про порушення норм академічної доброчесності або на вимогу Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, Національного агентства кваліфікацій, Державної служби якості освіти, інших державних органів.

Повідомлення про порушення академічної доброчесності може бути подане на офіційну адресу закладу освіти, який присудив ступінь вищої освіти та присвоїв відповідну кваліфікацію або його правонаступника, фізичною або юридичною особою, громадським об'єднанням без статусу юридичної особи, у довільній письмовій формі або в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису та/або кваліфікованої електронної печатки. Повідомлення повинно містити таку обов'язкову інформацію: прізвище, ім'я, по батькові особи, яку звинувачують у порушенні нею академічної доброчесності, зміст порушення академічної доброчесності в період здобуття відповідного ступеня вищої освіти цією особою, докази, що його підтверджують. Рік присудження ступеня вищої освіти та інші додаткові відомості надаються за наявності інформації. Анонімні повідомлення не підлягають розгляду.

10. При надходженні належно оформленого повідомлення чи вимоги Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, Національного агентства кваліфікацій, Державної служби якості освіти, інших державних органів заклад освіти зобов'язаний:

1) у двомісячний термін здійснити перевірку звинувачень;

2) у разі встановлення фактів порушення академічної доброчесності прийняти рішення про притягнення особи до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності.

11. Виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності та прийняття рішення про притягнення до академічної відповідальності здійснюється згідно з порядком виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності закладу освіти.

12. Заклад освіти зобов'язаний вжити всіх можливих заходів, для того щоб повідомити особу, стосовно якої порушено питання про скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, про розгляд справи.

13. Результатом розгляду справи щодо можливих порушень академічної доброчесності можуть бути:

висновок про відсутність або наявність виявлених фактів порушень академічної доброчесності;

скасування раніше прийнятого рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації;

рішення про притягнення особи, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, до одного чи декількох інших видів академічної відповідальності;

рішення про відсутність підстав для скасування раніше прийнятого рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації через відсутність порушення, відсутності можливості підтвердити чи спростувати звинувачення у порушенні або через мало значущість порушення, що не вплинуло на результати атестації.

Наслідки прийняття рішення про скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації

14. У випадку скасування закладом освіти (науковою установою) раніше прийнятого рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, заклад освіти (наукова установа) негайно інформує особу, щодо якої прийнято рішення (за можливості), заявника, анулює виданий документ про вищу освіту, звертається до Міністерства освіти і науки України із заявою про внесення відповідної інформації до Єдиної державної електронної бази з питань освіти (далі – ЄДЕБО), документує рішення в особовій справі особи, щодо якої прийнято рішення, а також розміщує інформацію про це у відкритому доступі на офіційному вебсайті закладу освіти (наукової установи).

15. При анулюванні документу про вищу освіту також анулюються документи про вищу освіту щодо ступенів, отриманих на основі анульованого документа про вищу освіту.

16. Міністерство освіти і науки України після отримання повідомлення від закладу освіти:

вносить в ЄДЕБО інформацію про анулювання документу про вищу освіту, яким підтверджується присудження скасованого ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації;

інформує заклади освіти, які видали документи про вищу освіту про ступені, отримані на основі анульованого документа про вищу освіту, про необхідність їхнього анулювання;

у випадку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, необхідних для доступу до професії, для якої запроваджене додаткове регулювання, повідомляє уповноважені органи, які здійснюють відповідне регулювання.

Орган оскарження та порядок оскарження рішення про притягнення до академічної відповідальності

17. Особа, стосовно якої прийнято рішення про скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації за порушення норм академічної доброчесності, має право оскаржити рішення до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду³.

18. Органом, уповноваженим розглядати апеляції щодо рішень про скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, є Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти.

19. Апеляція щодо рішень про скасування рішення про ступеня вищої освіти та присвоєної відповідної кваліфікації за порушення норм академічної доброчесності в період здобуття відповідного ступеня вищої освіти (далі – апеляція) подається особою, стосовно якої прийнято рішення, або її представником у довільній письмовій формі або в електронній формі із використанням кваліфікованого електронного підпису та/або кваліфікованої електронної печатки. Апеляція повинна містити таку інформацію: прізвище, ім'я, по батькові цієї особи, рік присудження ступеня вищої освіти, відомості про прийняте закладом освіти рішення, підстави для оскарження рішення та посилання на докази, що їх підтверджують, вимоги щодо суті рішення за результатами розгляду апеляції.

20. Порядок розгляду апеляцій визначається органом, уповноваженим розглядати апеляції.

³ (п. 8 статті 42 Закону України «Про освіту»)